

14.10.2022

811/01.04.01.0/2022

Hallintovaliokunta
Eduskunta

Suojelupoliisin lausunto hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 99/2022 vp)

Hallintovaliokunta on pyytänyt Suojelupoliisin lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta.

Hallituksen esityksessä on lähtökohtana, että kansallisen D-viisumin myöntäminen ehdotettujen uusien kohderyhmien osalta on edelleen kytketty oleskeluluvan myöntämiseen ja D-viisumilla on tarkoitus nopeuttaa oleskeluluvan saaneiden maahantuloa.

Ulkomaalaislain 36 §:n 1 momentin mukaan oleskelulupa voidaan jättää myöntämättä, jos ulkomaalaisen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä tai turvallisuutta, kansanterveyttä tai Suomen kansainvälisiä suhteita taikka jos henkilön maahantulo ja kauttakulku tulee Suomea sitovan kansainvälisoikeudellisen velvoitteen tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen nojalla annetun neuvoston päätöksen mukaisesti estää.

Hallituksen esityksen mukaan oleskeluluvan hakijalle olisi mahdollista myöntää ehdotettu pitkäaikainen viisumi, ainoastaan jos hänelle on jo myönnetty oleskelulupa. Suojelupoliisin näkemyksen mukaan Maahanmuuttoviraston on aina ennen oleskeluluvan myöntämistä arvioitava, täyttääkö henkilö ulkomaalaislain 36 §:n mukaiset yleiset oleskeluluvan myöntämisen edellytykset. Maahanmuuttovirasto voi pyytää Suojelupoliisilta lausuntoa siitä, vaarantaako henkilön oleskelu kansallista turvallisuutta. Myös Suojelupoliisi voi ilmaista Maahanmuuttovirastolle, että sillä on intressi lausua yksittäisessä oleskelulupa-asiaassa.

Näin ollen arviointi siitä, muodostaako hakija uhkan kansalliselle turvallisuudelle tehdään siinä vaiheessa, kun arvioidaan hakijan oleskelulupahakemuksen yleisiä edellytyksiä. Kun esityksen mukaan pitkäaikainen viisumi voidaan myöntää ainoastaan henkilölle, jolle on myönnetty oleskelulupa, ei Suojelupoliisin näkemyksen mukaan pitkäaikaisen viisumin myöntäminen muodosta itsestään riskiä kansalliselle turvallisuudelle.

Suojelupoliisi kuitenkin korostaa, että sillä tulee olla myös tosiasiallinen mahdollisuus arvioida oleskeluluvan hakijoiden kansalliselle turvallisuudelle muodostamaa uhkaa riippumatta oleskeluluvan tyypistä ja tarvittaessa toimittaa oleskeluluvan hakijaa koskeva raskauttava tieto Maahanmuuttovirastolle päätöksenteon tueksi.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että pitkäaikainen viisumi voitaisiin myöntää maahantuloa varten myös ulkomailla olevalle oleskeluluvan haltijalle, jos hän on menettänyt oleskelulupakorttinsa. Hallituksen esityksen pääasiallisissa vaikutuksissa arvioidaan niitä vaikutuksia, jotka seuraavat, jos pitkäaikainen viisumi myönnetään oleskelulupakortin menettäneelle. Esityksen sivulla 36 on todettu, että yleisesti voidaan arvioida, että sääntelyllä pitkäaikaisen viisumin käyttöönoton laajentamisesta ei voida poissulkea mahdollisia väärinkäytöksiä. Suojelupoliisi toteaa, että tällaisiin väärinkäytöksiin voi sisältyä myös kansallista turvallisuutta vaarantavia seikkoja.

Suojelupoliisin päälikkö
Poliisineuvos

Antti Pelttari

Ylitarkastaja

Venni Valkama